

ที่ กษ ๐๒๒๐/ ๑๒๓๗

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ถนนราชดำเนินนอก กทม. ๑๐๒๐๐

๑๖ เมษายน ๒๕๖๓

เรื่อง การชักซ้อมการดำเนินงานกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน ตามข้อตรวจพบ
และข้อสังเกตของสำนักตรวจสอบภายใน ประจำปี ๒๕๖๓

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด.....

ประธานคณะกรรมการบริหารกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน (อบก.) ส่วนจังหวัด

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนารายงานผลการตรวจสอบการดำเนินงานกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน
๒. ประเด็นการชักซ้อมการดำเนินงานให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน ตามข้อตรวจพบ
และข้อสังเกตของสำนักตรวจสอบภายใน

ด้วยสำนักตรวจสอบภายใน สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้เข้าตรวจสอบ
การดำเนินงานกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน ในระหว่างวันที่ ๒๐ มกราคม -
๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบถึงผลการดำเนินงานกองทุนหมุนเวียนฯ ตามเกณฑ์
การประเมินผลการดำเนินงานกองทุนหมุนเวียนที่กรมบัญชีกลางกำหนด ตลอดจนการติดตามและรายงานผล
ตามหลักเกณฑ์ขั้นตอนที่ระเบียบกำหนด และได้ประชุมปิดการตรวจเมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๓
โดยการดำเนินการประกอบด้วยการสุ่มตรวจเอกสารหลักฐานประกอบการพิจารณาอนุมัติเบิกจ่ายเงินกู้
ในปีงบประมาณ ๒๕๖๒ จำนวน ๑๐๒ ราย โดยมีรายงานผลการตรวจสอบการดำเนินงานกองทุนหมุนเวียน
เพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยสำนักบริหารกองทุนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร
และรับเรื่องร้องเรียน ได้จัดทำข้อชักซ้อมการดำเนินงานกองทุนหมุนเวียนฯ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒) เพื่อให้
การดำเนินงานให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนเป็นไปตามระเบียบฯ มติคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ
ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยมีรายละเอียดครบถ้วนสมบูรณ์ ชัดเจน และเป็นไปตามที่สำนักตรวจสอบภายใน
ตรวจสอบและให้ข้อสังเกตไว้ และเพื่อการปฏิบัติงานให้เป็นแนวทางเดียวกัน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณามอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการบริหาร
กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน (อบก.) ส่วนจังหวัด พิจารณาดำเนินการตามข้อชักซ้อม
การดำเนินงานกองทุนหมุนเวียนฯ และแจ้งเวียน อบก.ส่วนอำเภอ ทุกอำเภอในจังหวัด เพื่อพิจารณาดำเนินการ
ตามข้อชักซ้อมดังกล่าวต่อไปด้วย จักขอขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายสำราญ สารบรรณ)

รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สำนักบริหารกองทุนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและรับเรื่องร้องเรียน

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๗๗๕๓ โทรสาร. ๐ ๒๒๘๑ ๕๘๓๖

สำเนาแจ้งเวียน

๑ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	สมุทรปราการ	๓๙ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	ลำปาง
๒ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	นนทบุรี	๔๐ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	อุตรดิตถ์
๓ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	ปทุมธานี	๔๑ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	แพร่
๔ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	พระนครศรีอยุธยา	๔๒ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	น่าน
๕ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	อ่างทอง	๔๓ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	พะเยา
๖ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	ลพบุรี	๔๔ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	เชียงราย
๗ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	สิงห์บุรี	๔๕ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	แม่ฮ่องสอน
๘ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	ชัยนาท	๔๖ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	นครสวรรค์
๙ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	สระบุรี	๔๗ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	อุทัยธานี
๑๐ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	ชลบุรี	๔๘ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	กำแพงเพชร
๑๑ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	ระยอง	๔๙ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	ตาก
๑๒ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	จันทบุรี	๕๐ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	สุโขทัย
๑๓ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	ตราด	๕๑ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	พิษณุโลก
๑๔ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	ฉะเชิงเทรา	๕๒ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	พิจิตร
๑๕ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	ปราจีนบุรี	๕๓ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	เพชรบูรณ์
๑๖ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	นครนายก	๕๔ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	ราชบุรี
๑๗ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	สระแก้ว	๕๕ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	กาญจนบุรี
๑๘ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	นครราชสีมา	๕๖ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	สุพรรณบุรี
๑๙ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	บุรีรัมย์	๕๗ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	นครปฐม
๒๐ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	สุรินทร์	๕๘ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	สมุทรสาคร
๒๑ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	ศรีสะเกษ	๕๙ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	สมุทรสงคราม
๒๒ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	อุบลราชธานี	๖๐ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	เพชรบุรี
๒๓ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	ยโสธร	๖๑ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	ประจวบคีรีขันธ์
๒๔ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	ชัยภูมิ	๖๒ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	นครศรีธรรมราช
๒๕ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	อำนาจเจริญ	๖๓ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	กระบี่
๒๖ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	หนองบัวลำภู	๖๔ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	พังงา
๒๗ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	ขอนแก่น	๖๕ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	ภูเก็ต
๒๘ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	อุดรธานี	๖๖ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	สุราษฎร์ธานี
๒๙ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	เลย	๖๗ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	ระนอง
๓๐ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	หนองคาย	๖๘ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	ชุมพร
๓๑ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	มหาสารคาม	๖๙ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	สงขลา
๓๒ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	ร้อยเอ็ด	๗๐ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	สตูล
๓๓ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	กาฬสินธุ์	๗๑ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	ตรัง
๓๔ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	สกลนคร	๗๒ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	พัทลุง
๓๕ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	นครพนม	๗๓ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	ปัตตานี
๓๖ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	มุกดาหาร	๗๔ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	ยะลา
๓๗ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	เชียงใหม่	๗๕ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	นราธิวาส
๓๘ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	ลำพูน	๗๖ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	บึงกาฬ

บทสรุปผู้บริหาร

ผลการตรวจสอบการดำเนินงานกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน และติดตามผลการตรวจสอบครั้งก่อน

สำนักตรวจสอบภายใน สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ดำเนินการตรวจสอบตามแผนการตรวจสอบประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยตรวจสอบการดำเนินงานกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อให้ทราบถึงขั้นตอนการปฏิบัติงานการอนุมัติเบิกจ่ายเงินกองทุน และขั้นตอนการปฏิบัติงานติดตามลูกหนี้และการรายงานผลการดำเนินงานกองทุนมีความถูกต้อง ครบถ้วน ตามคู่มือการปฏิบัติงานและระเบียบกำหนด

จากการตรวจสอบการดำเนินงานกองทุนหมุนเวียนฯ ตามเกณฑ์การประเมินผลที่กรมบัญชีกลางกำหนด ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒ ผลการดำเนินงานส่วนใหญ่สูงกว่าค่าเป้าหมายตัวชี้วัดเงินทุนของกองทุนหมุนเวียนฯ มีจำนวนทั้งสิ้น ๔,๐๒๓ ล้านบาท ลูกหนี้คงค้างจำนวน ๑๐,๒๘๒ ราย คิดเป็นจำนวนเงิน ๓,๒๕๔.๓๗ ล้านบาท และมีดอกเบี้ยค้างชำระ ๓,๖๗๖.๗๗ ล้านบาท และจากการสุ่มตรวจสอบเอกสารหลักฐานประกอบการพิจารณาอนุมัติเบิกจ่ายเงินกู้ ในปีงบประมาณ ๒๕๖๒ จำนวน ๑๐๒ ราย พบว่าการจ่ายเงินกองทุนและเอกสารประกอบการใกล้เคียงประណหมนี้ของลูกหนี้ บางรายยังไม่เป็นไปตามระเบียบหลักเกณฑ์กำหนด และผลการดำเนินการตามข้อเสนอแนะจากการตรวจสอบครั้งก่อน หน่วยงานยังอยู่ระหว่างการตรวจสอบความถูกต้องของจำนวนเงินต้นคงค้างของลูกหนี้ และข้อมูลลูกหนี้ที่ดำเนินคดีระหว่าง ธ.ก.ส. และสำนักกฎหมาย สป.กษ. ให้มีความถูกต้องตรงกัน ซึ่งสำนักบริหารกองทุนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและรับเรื่องร้องเรียน ควรดำเนินการปรับปรุง แก้ไข เพื่อให้ดำเนินงานกองทุนหมุนเวียนฯ มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สรุปข้อตรวจพบ ข้อสังเกต และข้อเสนอแนะที่เป็นสาระสำคัญ ดังนี้

ข้อตรวจพบ / ข้อสังเกต	ข้อเสนอแนะ
ข้อตรวจพบที่ ๑ การจ่ายเงินกองทุนฯ ให้ผู้ขอกู้บางรายไม่เป็นไปตามคู่มือและระเบียบกำหนด	
<p>๑.๑ รายชื่อผู้ทำสัญญาเงินกู้ไม่ถูกต้องตรงกับรายชื่อผู้ได้รับอนุมัติเงินกู้จากคณะอนุกรรมการบริหารกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน (อบก.)</p> <p>จากการสอบทานความถูกต้องตรงกันระหว่างรายชื่อลูกหนี้ในฐานข้อมูลของ ธ.ก.ส. และรายชื่อผู้ได้รับอนุมัติเงินกู้จาก อบก. ส่วนต่างๆ ในปีงบประมาณ ๒๕๖๒ จำนวน ๑,๒๔๑ ราย พบว่าผู้ได้รับอนุมัติเงินกู้และผู้ทำสัญญาเงินกู้ไม่ได้เป็นบุคคลเดียวกัน ๒ ราย</p>	<p>เห็นควรให้ผู้อำนวยการสำนักบริหารกองทุนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและรับเรื่องร้องเรียน กำกับดูแลให้เจ้าหน้าที่กลุ่มช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนดำเนินการ ดังนี้</p> <p>๑. แจ้งให้ ธ.ก.ส.ชี้แจงกรณีทำสัญญาจดจำนองไม่เป็นไปตามมติ อบก. หากไม่มีเหตุผลความจำเป็นให้ ธ.ก.ส. ทำสัญญากับผู้ได้รับอนุมัติเงินกู้ให้ถูกต้องต่อไป</p> <p>๒. กำหนดผู้รับผิดชอบสอบทานข้อมูลผู้ได้รับอนุมัติเงินกู้กับข้อมูลลูกหนี้ที่ ธ.ก.ส. ทำสัญญาในแต่ละปี เพื่อให้เป็นไปตามมติ อบก. ต่อไป</p>

ข้อตรวจพบ / ข้อสังเกต	ข้อเสนอแนะ
<p>๑.๒ ธ.ก.ส. บางสาขา ไม่สามารถนัดผู้ขอกู้มาทำสัญญาได้ภายใน ๖๐ วันทำการและยังไม่มีกรโอนคินเงินให้กับ สป.กษ. จำนวน ๒ ราย แต่ทั้งนี้ ณ วันเข้าตรวจสอบ เจ้าหน้าที่ สกร. ได้แจ้ง ธ.ก.ส. โอนคินเงินให้เรียบร้อยแล้ว</p>	<p>เห็นควรให้ผู้อำนวยการสำนักบริหารกองทุน เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและรับเรื่องร้องเรียน มอบหมายหรือกำหนดผู้รับผิดชอบกลุ่มช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน ติดตาม เร่งรัด ธ.ก.ส. สาขา โอนคินเงินเข้าบัญชีกองทุน กรณีที่ไม่สามารถดำเนินการทำสัญญากับผู้ได้รับอนุมัติเงินกู้ได้ภายใน ๖๐ วันทำการ หรือไม่มีกรชี้แจงเหตุผลความจำเป็นกรณีดังกล่าว</p>
<p><u>ข้อตรวจพบที่ ๒</u> การดำเนินการใกล้เคียงประนอมหนี้คู่กรณี ยังปฏิบัติไม่เป็นไปตามระเบียบและคู่มือในการปฏิบัติงานให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนกำหนด</p>	
<p>ไม่พบสัญญาประนอมยอมความแฟ่งตามระเบียบกำหนด มีเพียงหนังสือรับรองหนี้ จากเจ้าหน้าที่ยื่นยันจำนวนเงินที่ลูกหนี้เป็นหนี้ตนเองเท่านั้น ประกอบกับมีข้อสังเกตเกี่ยวกับขั้นตอนการใกล้เคียงประนอมหนี้ของลูกหนี้ที่อาจมีการควบคุมเกี่ยวกับการสืบหา/สอบสวนข้อเท็จจริงที่ไม่เพียงพอ ซึ่งจะมีผลต่อความไม่เป็นธรรมกับคู่กรณีได้ เนื่องจากพบกรณีลูกหนี้ขอไถ่ถอนสัญญาขายฝากที่ดินที่ตกไปเป็นกรรมสิทธิ์ของเจ้าหน้าที่แล้วจำนวน ๒ ราย ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - นางสมศรี ภารไสว ขอรับความช่วยเหลือจากศูนย์ปฏิบัติการป้องกันปราบปรามการฉ้อโกงทรัพย์สินของประชาชนตำรวจภูธรจังหวัดกาฬสินธุ์ให้ใกล้เคียงกับเจ้าหน้าที่(นายอดิศักดิ์) อีกครั้งจึงจะทำให้เจ้าหน้าที่ยินยอมขายคืนที่ดินให้ในจำนวน ๒๕๐,๐๐๐ บาท (จากเดิมที่อบก.ใกล้เคียงและอนุมัติเงินกู้ให้ ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท) - นายวิทยากร คำหมูน ทำสัญญาประนีประนอมยอมความแฟ่ง กับ เจ้าหน้าที่ (นายอนุรักษ์) ยินยอมขายคืนที่ดินให้จำนวน ๒,๔๕๐,๐๐๐ บาท ซึ่งเพิ่มขึ้นจากสัญญาขายฝากเดิมจำนวน ๑,๒๐๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๒๐๔.๑๗ (สป.กษ. อนุมัติจ่ายเงินกู้ เมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๒) 	<p>เห็นควรให้ผู้อำนวยการสำนักบริหารกองทุน เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและรับเรื่องร้องเรียน กำกับดูแลให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. กลุ่มช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน พิจารณาซักซ้อม อบรม. ส่วนต่าง ๆ ปฏิบัติตามขั้นตอนการใกล้เคียงตามคู่มือแนวทางในการปฏิบัติงานให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน หากไม่สามารถดำเนินการได้ให้ชี้แจงเหตุผลความจำเป็นประกอบการพิจารณาการขออนุมัติเบิกจ่ายเงินทุกครั้ง ๒. กลุ่มติดตามและฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรและผู้ยากจน ติดตามตรวจเยี่ยมลูกหนี้รายนายวิทยากร คำหมูน โดยพิจารณาว่าลูกหนี้ดังกล่าวสามารถชำระคินเงินกู้ได้ตามกำหนดสัญญาหรือไม่ หรือมีปัญหาอุปสรรคอย่างไร หากพบข้อเท็จจริงที่มีผลกระทบทางลบต่อลูกหนี้ที่เกิดจากขั้นตอนการใกล้เคียงประนอมหนี้ เห็นควรเสนอผู้บริหารเพื่อรับทราบและให้ผู้รับผิดชอบกลุ่มช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนพิจารณาทบทวนแนวทางการปฏิบัติงานในขั้นตอนดังกล่าว และอาจนำกรณีลูกหนี้รายนางสมศรี ภารไสว มาใช้เป็นกรณีศึกษาด้วย

ข้อตรวจพบ / ข้อสังเกต	ข้อเสนอแนะ
ข้อสังเกตที่ ๑ การปฏิบัติงานรายงานการดำเนินคดียังไม่ถูกต้องตรงกันระหว่าง ธ.ก.ส. กับ สป.กษ.	
<p>ในปีงบประมาณ ๒๕๖๒ สำนักกฎหมายมีหลักฐานการดำเนินคดีกับลูกหนี้กองทุนแล้วจำนวน ๓ ราย โดยขั้นตอนอยู่ระหว่างการพิจารณาตามกฎหมาย แต่ ธ.ก.ส. ยังไม่บันทึกการดำเนินคดีไว้ในฐานข้อมูลลูกหนี้</p>	<p>เห็นควรให้ผู้อำนวยการสำนักบริหารกองทุนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและรับเรื่องร้องเรียน กำกับดูแลให้เจ้าหน้าที่กลุ่มติดตามและฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรและผู้ยากจน ประสานสำนักกฎหมาย สป.กษ. ขอสำเนาหลักฐานการดำเนินคดีของลูกหนี้ ส่งให้ ธ.ก.ส. ตรวจสอบความถูกต้องของการบันทึกสถานะดำเนินคดีของลูกหนี้ในฐานข้อมูลของ ธ.ก.ส. ต่อไป</p>
ข้อสังเกตที่ ๒ การจ่ายเงินกู้ให้กับผู้ได้รับอนุมัติบางรายมีระยะเวลาเกินกว่าที่ระบุไว้ในสัญญาประนีประนอมยอมความแพ่ง	
<p>วันที่จ่ายเงินกู้ให้กับเจ้าหน้าที่ที่ได้รับอนุมัติเงินกู้มีระยะเวลาเกินกว่าที่กำหนดไว้ในสัญญาประนีประนอมยอมความแพ่ง ซึ่งอาจมีผลต่อการยินยอมหรือเรียกร้องให้ชำระหนี้เพิ่มเติมของเจ้าหน้าที่ในภายหลัง</p>	<p>เห็นควรให้ผู้อำนวยการสำนักบริหารกองทุนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและรับเรื่องร้องเรียน กำกับดูแลให้เจ้าหน้าที่พิจารณาดำเนินการ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. กลุ่มช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน ควรซักซ้อมแนวทางการจัดทำสัญญาประนีประนอมฯ โดยให้อบก.ส่วนต่างๆ บันทึกระยะเวลาการชำระเงินคืนเจ้าหน้าที่ให้สอดคล้องกับระยะเวลาที่ครบกำหนดการไถ่ถอนคืนที่ดิน ตามหลักฐานการเป็นหนี้ เช่น สัญญาขายฝาก สัญญาจำนอง เป็นต้น หรือเร่งรัดการพิจารณาอนุมัติเงินกู้เพื่อเสนอผู้มีอำนาจอนุมัติเบิกจ่ายเงินได้ทันภายในระยะเวลาตามสัญญาประนีประนอมฯ กำหนด ๒. กลุ่มติดตามและฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรและผู้ยากจน ควรติดตามตรวจเยี่ยมลูกหนี้รายดังกล่าวข้างต้น โดยพิจารณาว่าลูกหนี้สามารถชำระคืนเงินกู้ได้ตามกำหนดสัญญาหรือไม่ หรือมีปัญหาอุปสรรคหรือไม่อย่างไร หากพบข้อเท็จจริงที่มีผลกระทบทางลบต่อลูกหนี้ที่เกิดจากการจ่ายเงินกู้ที่มีระยะเวลาเกินกว่าที่ระบุไว้ในสัญญาประนีประนอมยอมความแพ่ง เห็นควรเสนอผู้บริหารเพื่อรับทราบและให้กลุ่มช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนพิจารณาทบทวนแนวทางการปฏิบัติงานในขั้นตอนดังกล่าวต่อไป

ข้อตรวจพบ / ข้อสังเกต	ข้อเสนอแนะ
<p>การติดตามผลการตรวจสอบครั้งก่อน</p> <p>จากการติดตามผลการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะของสำนักบริหารกองทุนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและรับเรื่องร้องเรียน ตามรายงานผลการตรวจสอบการดำเนินงานกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน ตามหนังสือ กษ ๐๒๑๖/๔๕๓ ลงวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ส่วนใหญ่สำนักบริหารกองทุนฯ ได้ดำเนินการตามข้อเสนอแนะของสำนักตรวจสอบภายในแล้ว ยกเว้น</p> <p>๑) สถานะลูกหนี้ดำเนินคดี ระหว่างทะเบียนคุมการดำเนินคดีของลูกหนี้กองทุนฯ ของสำนักกฎหมาย สป.กษ. และรายงานสถานะหนี้ลูกหนี้กองทุนฯ ของ ธ.ก.ส. ยังมีความคลาดเคลื่อนอยู่ระหว่างสอบทาน ยืนยันความถูกต้องตรงกัน</p>	<p>เห็นควรให้ผู้อำนวยการสำนักบริหารกองทุนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและรับเรื่องร้องเรียน กำกับดูแลให้ผู้รับผิดชอบกลุ่มติดตามและฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรและผู้ยากจน รายงานผลความก้าวหน้าในการดำเนินงานสอบทานสถานะลูกหนี้ดำเนินคดี ต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน เพื่อทราบเป็นระยะจนกว่าการดำเนินงานแล้วเสร็จ ทั้งนี้ให้ผู้รับผิดชอบประสาน ธ.ก.ส. กรอกหมายเลขบัตรประชาชนในข้อมูลอินคินเงินกู้ที่ ธ.ก.ส. ส่งให้กองคลัง สป.กษ. เป็นประจำทุกเดือน เพื่อจัดเก็บข้อมูลให้เป็นระบบมากขึ้นและพร้อมรองรับการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศในอนาคตต่อไป</p>
<p>๒) รายงานสถานะหนี้ของลูกหนี้แสดงจำนวนเงินต้นคงค้างผิดปกติ จำนวน ๑๗ ราย เป็นลูกหนี้ที่เคยตรวจสอบพบในครั้งก่อนและยังไม่รับการแก้ไข จำนวน ๓ ราย รวมเป็นเงิน ๘,๑๙๘,๐๐๐ บาท</p>	<p>เห็นควรให้ผู้อำนวยการสำนักบริหารกองทุนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและรับเรื่องร้องเรียน กำกับดูแลให้กลุ่มติดตามและฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรและผู้ยากจน แจ้ง ธ.ก.ส. ให้ตรวจสอบข้อมูลความคลาดเคลื่อนของจำนวนเงินต้นคงค้าง หากบันทึกไว้ไม่ถูกต้อง ให้ปรับแก้ไขพร้อมชี้แจงสาเหตุของจำนวนเงินต้นค้างชำระที่ผิดพลาดคลาดเคลื่อน เพื่อกำหนดแนวทางการควบคุมภายในต่อไป</p>
<p>๓) ระยะเวลาการชำระคืนเงินกู้ของลูกหนี้ในฐานข้อมูลลูกหนี้ ธ.ก.ส. ยังไม่สอดคล้องตรงกับบัญชีรายชื่อผู้ได้รับอนุมัติเงินกู้กองทุนฯ และมติที่ประชุมคณะกรรมการบริหารกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน</p>	<p>เห็นควรให้ผู้อำนวยการสำนักบริหารกองทุนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและรับเรื่องร้องเรียน กำกับดูแลให้ผู้รับผิดชอบกลุ่มติดตามและฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรและผู้ยากจนดำเนินการ ดังนี้</p> <p>๑. แจ้งให้ ธ.ก.ส. ตรวจสอบสัญญาเงินกู้ของลูกหนี้รายดังกล่าวข้างต้น เพื่อหาสาเหตุว่าเกิดจาก</p>

ข้อตรวจพบ / ข้อสังเกต	ข้อเสนอแนะ
	<p>เจ้าหน้าที่บันทึกระยะเวลาการสิ้นสุดสัญญาไว้ในฐานข้อมูลลูกหนี้คลาดเคลื่อน หรือสัญญาเงินกู้จัดทำไว้ไม่ถูกต้องตามบัญชีรายชื่อผู้ได้รับอนุมัติของ สป.กษ. และดำเนินการให้ถูกต้องต่อไป</p> <p>๒. เก็บข้อมูลลูกหนี้ที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ เช่น รายชื่อผู้ได้รับอนุมัติ หมายเลขบัตรประชาชน ระยะเวลาการคืนเงินกู้ เพื่อใช้ตรวจสอบความถูกต้องของฐานข้อมูลลูกหนี้ และสัญญากู้เงินกองทุนที่ ๓.ก.ส. เป็นผู้ดำเนินการต่อไป</p>

โดยสรุปการดำเนินงานกองทุนหมุนเวียนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน ยังมีความเสี่ยงด้านการจัดเก็บข้อมูลลูกหนี้ เนื่องจากข้อมูลการดำเนินคดี และข้อมูลอายุสัญญาของลูกหนี้บางรายยังมีความคลาดเคลื่อนไม่ถูกต้องตามจริง ระบบที่สามารถสืบค้นและตรวจสอบข้อมูลลูกหนี้ยังมีไม่เพียงพอที่จะสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ส่งผลต่อความน่าเชื่อถือในการวิเคราะห์ข้อมูลลูกหนี้ในภาพรวม

ข้อซักซ้อมการดำเนินงานให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน
(อบก. ส่วนจังหวัด, ส่วนอำเภอ)

ฝ่ายเลขานุการฯ อบก. ส่วนต่างๆ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง จำเป็นจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในระเบียบที่เกี่ยวข้อง ๓ ระเบียบหลัก มติคณะกรรมการ ประกาศ และคำสั่งต่างๆ ดังนี้

๑. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน พ.ศ. ๒๕๒๘
๒. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน พ.ศ. ๒๕๔๖
๓. ระเบียบว่าด้วยการบริหารกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน พ.ศ. ๒๕๖๑
๔. มติคณะกรรมการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน (กชก.) และมติคณะกรรมการบริหารกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน (อบก.) ส่วนต่างๆ
๕. ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่องหลักเกณฑ์การช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน และแนวทางการติดตามการชำระหนี้ตลอดจน
๖. คำสั่งคณะกรรมการบริหารกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจนที่ ๑/๒๕๖๑ และ ๒/๒๕๖๑
๗. บันทึกข้อตกลงการดำเนินงานตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน พ.ศ. ๒๕๔๖ ระหว่างสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
๘. ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่องหลักเกณฑ์การช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนและแนวทางการติดตามการชำระหนี้ ประกาศ ณ วันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๖๑

เพื่อเป็นการซักซ้อมความเข้าใจในการดำเนินงานให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนตามระเบียบฯ ดังกล่าวข้างต้น จึงขอให้ อบก. ส่วนต่างๆ และ ธ.ก.ส. พิจารณาดำเนินการตามระเบียบฯ หลักเกณฑ์ และมติ กชก. และประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ฯ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ข้อสังเกตที่ ๑ การดำเนินการใกล้เคียงประนอมหนี้คู่กรณี ยังปฏิบัติไม่เป็นไปตามระเบียบและคู่มือในการปฏิบัติงานให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนกำหนด คือไม่พบสัญญาประนีประนอมยอมความแห่งตามระเบียบกำหนด มีเฉพาะหนังสือรับรองหนี้ จากเจ้าหน้าที่ยืนยันจำนวนเงินที่ลูกหนี้เป็นหนี้ตนเองเท่านั้น

ข้อสังเกตเกี่ยวกับขั้นตอนการใกล้เคียงประนอมหนี้ของลูกหนี้ที่อาจมีการควบคุมเกี่ยวกับการสืบหา/สอบสวนข้อเท็จจริงที่ไม่เพียงพอ ซึ่งจะมีผลต่อความไม่เป็นธรรมกับคู่กรณีได้ เนื่องจากพบกรณีลูกหนี้ขอไถ่ถอนสัญญาขายฝากที่ดินที่ตกไปเป็นกรรมสิทธิ์ของเจ้าหนี้แล้ว ๒ ราย ได้แก่

- นางสาวสมศรี ภารไสว ขอรับความช่วยเหลือจากศูนย์ปฏิบัติการป้องกันปราบปรามการฉ้อโกงทรัพย์สินของประชาชนตำรวจภูธรจังหวัดกาฬสินธุ์ให้ใกล้เคียงกับเจ้าหนี้ อีกครั้งจึงจะทำให้เจ้าหนี้ยินยอมขายคืนที่ดินให้ในจำนวน ๒๘๐,๐๐๐ (จากเดิมที่ อบก.ใกล้เคียงและอนุมัติเงินกู้ให้ ๑,๕๐๐,๐๐ บาท) กรณีนี้จึงเป็นข้อสังเกตให้ อบก.ส่วนต่างๆ พิจารณาอนุมัติให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนให้เป็นไปตามระเบียบฯ ข้างต้น
- นายวิทยากร คำหมูน ทำสัญญาประนีประนอมยอมความแห่ง กับเจ้าหนี้ ยินยอมขายคืนที่ดินจำนวน ๒,๔๕๐,๐๐๐ บาท ซึ่งเพิ่มขึ้นจากสัญญาขายฝากเดิมจำนวน ๑,๒๐๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๒๐๔.๑๗ (สป.กษ. อนุมัติจ่ายเงินกู้ เมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๒)

การตรวจสอบ...

การตรวจสอบตามข้อสังเกตและแนวทางปฏิบัติ

สกร. ดำเนินการตรวจสอบตามระเบียบว่าด้วยกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกร และผู้ยากจน พ.ศ. ๒๕๔๖ การใกล้เคียง ประณอมหนี้ ต้องเป็นไปตามกฎหมาย ให้ความเป็นธรรมทุกฝ่าย ซึ่งไม่สามารถควบคุมเวลาตามกรอบการปฏิบัติงานในการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนตามขั้นตอนได้ เนื่องจากเป็นการดำเนินงานร่วมหลายหน่วยงานเช่น ดำเนินการโดย ปลัดอำเภอ หรือหน่วยงานราชการอื่น ที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการเจรจาใกล้เคียงหนี้สิน ทั้งนี้การใกล้เคียงประณอมหนี้จะต้องเกิดขึ้นจากความยินยอมของทั้งเจ้าหนี้และลูกหนี้ โดยยึดหลักให้ความเป็นธรรมทุกฝ่าย และขึ้นอยู่กับองค์ความรู้ด้านกฎหมายของผู้ใกล้เคียง การมีจิตวิทยาในการใกล้เคียง ซึ่งทางกองทุนหมุนเวียน มิได้มีคู่มือการใกล้เคียง ประณอมหนี้ เฉพาะของกองทุนหมุนเวียน แต่อย่างไรก็ตาม สกร. จะต้องมีหนังสือเสนอแนวทางปฏิบัติดังกล่าวเรียนผู้ว่าราชการจังหวัดและอำเภอทุกอำเภอในจังหวัด พิจารณาแนววิธีปฏิบัติให้ถูกต้องตามคู่มือการปฏิบัติงาน เช่น

- กรณีเจ้าหนี้เอกชน หากมีหนังสือเชิญมาใกล้เคียงแล้วไม่มาหรือบางรายเรียกเก็บเงินเพิ่ม ขอให้ อบก.อำเภอ/จังหวัด บันทึกเหตุผลเหล่านี้ไว้ในหนังสือเชิญเพิ่มเติม
- กรณีเจ้าหนี้ไม่มาแต่ยื่นติดอกหนังสือยืนยันการชำระหนี้จำนวนเดิมตามเอกสารการเป็นหนี้ ซึ่งคิดดอกเบี้ยตามกฎหมาย (ร้อยละ ๑๕ ต่อปี) ก็ขอให้แนบหนังสือยืนยันนั้นมาเพิ่มเติมด้วย

ส่วนที่ ๒

ข้อตรวจพบและข้อสังเกตที่เกี่ยวข้องกับมติคณะอนุกรรมการ และวิธีปฏิบัติ

ข้อตรวจพบที่ ๑ รายชื่อผู้ทำสัญญาเงินกู้ไม่ถูกต้องตรงกับรายชื่อผู้ได้รับอนุมัติเงินกู้จาก อบก. จำนวน ๒ ราย

- นางคำมาย กุคำ ผู้ได้รับอนุมัติให้กู้เงิน แต่ ธ.ก.ส. สาขาห้วยซันธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ระบุชื่อ นายบุญเลิศ กุคำ (สามี) เป็นผู้ทำสัญญากับธนาคาร
- นางสาวล นรภัทธร ผู้ได้รับอนุมัติให้กู้เงิน แต่ ธ.ก.ส. สาขานครสวรรค์ จังหวัด นครสวรรค์ ระบุชื่อ นายประภา นรภัทธร (สามี) เป็นผู้ทำสัญญากับธนาคาร

ข้อตรวจพบที่ ๒ การจ่ายเงินกู้ให้กับผู้ได้รับอนุมัติบางรายมีระยะเวลาเกินกว่าที่ระบุไว้ในสัญญาประณอมยอมความแพ่ง ซึ่งอาจมีผลต่อการยินยอมหรือเรียกร้องให้ชำระหนี้เพิ่มเติมของเจ้าหนี้ในภายหลัง

การปฏิบัติตามข้อตรวจพบและข้อสังเกต

สกร. จะพิจารณาตรวจสอบบัญชีรายชื่อผู้ได้รับอนุมัติเงินกู้ และจัดทำเอกสารตามแบบบัญชี ๑ ฉบับจริง ให้มีรายละเอียดถูกต้องครบถ้วนตามมติ อบก.ส่วนต่างๆ ที่ได้อนุมัติไว้ เช่น ชื่อผู้ได้รับอนุมัติเงินกู้ ชื่อผู้กู้ร่วม (ถ้ามี) ราคาประเมินของ ธ.ก.ส. จำนวนเงินที่อนุมัติให้กู้ยืม ระยะเวลาในการชำระหนี้คืน ตามมติ อบก.ส่วนต่างๆ ก่อนส่งเรื่องดำเนินการต่อไป กรณีลูกหนี้รายที่เกี่ยวข้องกับ อบก. ส่วนใด ขอให้จัดทำแบบบัญชี ๑ ที่ถูกต้อง และแจ้งให้ ธ.ก.ส. สาขาที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการต่อไป

อบก.ส่วนต่างๆ ขอความร่วมมือตรวจสอบการบันทึกรายละเอียดในเอกสารแบบบัญชี ๑ ฉบับจริงให้ครบถ้วนและถูกต้องตามมติ อบก.ส่วนต่างๆ เช่น ชื่อผู้ได้รับอนุมัติให้กู้เงิน ราคาประเมินของ ธ.ก.ส. จำนวนเงิน ระยะเวลาการชำระหนี้คืน

ธ.ก.ส. สาขา จะต้องพิจารณาตรวจสอบบัญชีรายชื่อผู้ได้รับอนุมัติเงินกู้ และเอกสารตามแบบ บัญชี ๑ และจัดทำสัญญาเงินกู้ตามรายชื่อผู้ได้รับอนุมัติ ระยะเวลาในการชำระหนี้คืน ให้เป็นไปตามมติ อบก. ส่วนต่างๆ ที่ได้อนุมัติไว้ จึงขอให้ ธ.ก.ส. สาขาที่เกี่ยวข้องพิจารณาจัดทำ หรือแก้ไขระยะเวลาในสัญญาให้ตรงกับ มติ อบก.ส่วนต่างๆ และจัดส่งรายงานที่มีการแก้ไขเรียบร้อยแล้วให้ สกร. ภายในกำหนด เพื่อรวบรวมรายงาน ผลการดำเนินงานต่อปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ต่อไป
